

Paraules i històries...

Aproximació didàctica a la mobilitat sostenible.

Fitxa descriptiva d'una activitat d'aula.

Grup 8: professorat

Tàrrega

Paraules i històries...

L'Institut Manuel de Pedrolo és un centre públic de secundària i batxillerat de Tàrrega. Estem sensibilitzats amb el medi ambient i cada curs proposem activitats i accions que puguin ajudar el medi ambient. Tenim un gran aparcament per a bicicletes, ja que molts alumnes utilitzen aquest transport. També tenim especial sensibilitat amb l'ecologia, l'impacte que pot produir l'acció humana en el medi ambient i la sostenibilitat.

Els cursos 2016-2017 i 2017-2018, tot l'alumnat del centre va participar en el concurs literari, tant el 1r i 2n cicle d'ESO amb expressió literària en prosa sota el tema "Cròniques d'abord: el transport públic en 40 línies" d'on van sortir infinitat d'històries divertides, entranyables, raríssimes, fantàstiques i també, molt reals i especials.

L'alumnat de 1r i 2n de Batxillerat amb el concurs d'idees: "Què faries per millorar el model de mobilitat de la teva ciutat?" on feien propostes raonades d'un o diversos àmbits d'actuació en els quals creien que es podria treballar per a canviar i/o modificar elements que afecten la mobilitat de la ciutat com podrien ser la reordenació del trànsit en alguns carrers, un carril bici, fomentar l'ús del transport públic...

El fet de participar en aquest concurs i tenir força èxit i participació per part de l'alumnat ha provocat que enguany dediquem dues sessions, a 3r d'ESO, dins l'assignatura de Llengua catalana i literatura per a poder preparar i orientar l'alumnat per a participar en el concurs de redacció. "Cròniques d'abord: el transport públic en 40 línies."

L'objectiu de la sessió és fer que l'alumnat s'adoni que té eines i idees suficients per a poder fer un bon redactat i escriure una història ambientada en un transport públic que alhora sigui original i estigui ben escrita. La idea no és

ajudar a fer el redactat sinó que donem les eines necessàries a l'alumnat perquè ho pugui fer individualment i que el producte resultant sigui un èxit.

En primer lloc provoquem una reflexió general pel que fa als hàbits de mobilitat que té el nostre alumnat, alguns venen en cotxe, ja que els porten els pares però la majoria venen al centre caminant, en bicicleta i en transport públic. També parlem dels desplaçaments que fan quan van per la ciutat, per les vacances, trajectes de casa a l'escola o de casa a les activitats extraescolars, tipus de vehicles que coneixem i la contaminació que provoquen. Hem fet una petita pluja d'idees que ens ha situat tant en els hàbits com en el tipus de transports i els trajectes que fan.

En segon lloc analitzem el títol "Cròniques d'abord: el transport públic en 40 línies" i recordem què significa, el motiu d'aquest... ja que l'alumnat ha fet en anys anteriors altres sessions per a preparar el relat.

En tercer lloc recordem la tria de personatges i la caracterització que poden tenir, temes resolts en cursos anteriors.

Després, anem més enllà i lliguem literatura i transport i preguntem si algú sap una història que transcorri dins un transport. Fem una pluja d'idees i un petit debat on uns i altres opinen si és possible o no, crear una història a partir de l'escenari, en aquest cas, dins un vehicle tancat, on hi ha diversitat de passatgers, persones anònimes i que és obert a tothom. Serveix per a viatjar en grup i molt més econòmic i respectuós per al medi ambient. Surten moltes idees i el debat s'activa.

Anem avançant i ens posem a parlar de literatura, proposem diversos exemples i en parlem, alhora que recomanem la seva lectura:

València en línia, trenta històries en el bus, diversos autors

L'alumnat pot recórrer la ciutat a través de les vivències i sensacions d'uns personatges anònims que cada dia pugen al bus. A través de les històries dels

protagonistes la ciutat pren protagonisme i ens endinsa en múltiples històries de temàtica ben diversa: crims, pors, amistat, amor, robatoris...

Assassinat a l'Orient Express, Agatha Christie

Un home apareix mort dins el seu camarot enmig del trajecte de l'Orient Express. El detectiu Hercules Poirot es veu davant d'un gran misteri; ningú no ha entrat ni sortit del tren, ja que ha quedat atrapat per una tempesta de neu, la qual cosa impossibilita també que continuï el recorregut. Tots els passatgers del tren passen a ser sospitosos. L'endemà al matí descobreixen que Ratchett ha estat assassinat amb dotze apunyalaments mentre dormia. Amb tot, les pistes i els fets són molt misteriosos, ja que alguns apunyalaments són molt profunds i altres són simples esgarrapades. A més unes semblen fetes per una persona dretana i altres per una persona esquerrana.

Després d'analitzar els testimonis dels viatgers i les proves, Poirot convoca als dotze sospitosos, monsieur Bouc i al doctor Constantine, els seus companys d'investigació, al vagó restaurant i dona dues possibles explicacions de l'assassinat de Ratchett...

L'abominable crim de l'Alsina Graells, Pep Coll

Un crim horrible traspasa la vida d'una ciutat de comarques. Un diputat conservador que feia el trajecte Barcelona-Lleida ha aparegut escanyat a l'últim seient del cotxe de línia. L'autocar no ha fet cap parada i tots els passatgers són sospitosos d'haver comès l'assassinat, també hi viatja un flamant inspector dels mossos, una parella que acaba confessant haver tingut relacions sexuals durant el viatge, una senyora que va al metge, un turista oriental, un jove independentista, un jove africà... tots aparentment són innocents però tots tenien motius suficients per a matar el polític...

L'alumnat queda entusiasmat amb aquestes propostes i tenen ganes de llegir els llibres i saber com es resolen les diferents situacions plantejades.

Un cop acabada la proposta de lectura (lliure i voluntària), demanem que cadascú obri un document a l'ordinador i que per ordre alfabètic hi apunti dues o tres paraules que li vinguin al cap. Si algú necessita ajuda pot fer servir el diccionari o alguna pàgina on es resolgui el vocabulari en català. Servirà per a ampliar vocabulari i no cure en tòpics i paraules sovint utilitzades, es busca originalitat i creativitat.

Quan cada alumne/a té les seves paraules és el moment de redactar el text i aprofitar i enllaçar les pautes anteriorment donades.

Per acabar, deixarem un moment de reflexió i ordre mental i repartirem el full de redacció. L'alumnat ja està preparat.

Seguint aquestes petites indicacions l'alumnat ha repassat i ampliat conceptes que ja sabia, ha resolt dubtes i ha agafat confiança per a deixar volar la imaginació i llençar-se a escriure.

Aquestes pautes tenen la intenció de guiar i acompanyar en el procés de creació, animar l'alumnat i confiar en les seves capacitats.

Un cop recollides les redaccions podem trobar històries increïbles, tristes, avorrides, agosarades, desestructurades, inintel·ligibles, amoroses, entranyables ... però sobretot històries de creació pròpia.

Les evidències d'aquestes sessions són les redaccions presentades a concurs.

Annex

Llistat de paraules creat per l'alumnat (com el van fer, sense modificar res, un cop fet, s'ha de revisar l'ortografia)

(Núria V.)

a: autobus, abril, abraçar
b: barcelona, baguet, bar
c: casa, canviar, cançons
d: drama, demà, denunciar
e: embarassada, emportar, encantat
f: F.B.I, fada, famós
g: gasolina, gastar, gat
h: heroi, historial, hotel
i: iaia, idioma, impossible
j: jersei, jugar, jardí
k: kilòmetre, kiwi, karma
l: llauna, llarg, llet
m: mà, maja, mal
n: nadó, nike, número
o: objectiu, obsessió, oferir
p: pagar, panís, pantalons
q: quim, quedar, quiròfan
r: raó, radio, rècord
s: sabata, sala, salat
t: tabac, tampó, taronja
u: últim, urgent, usual
v: vaca, vagó, vestit
w: whisky, W.C., wi-fi
x: xafardeig, xarop, xocolota
y: Ylenia, Yorksay, pinya
z: zoo, zebra, zero

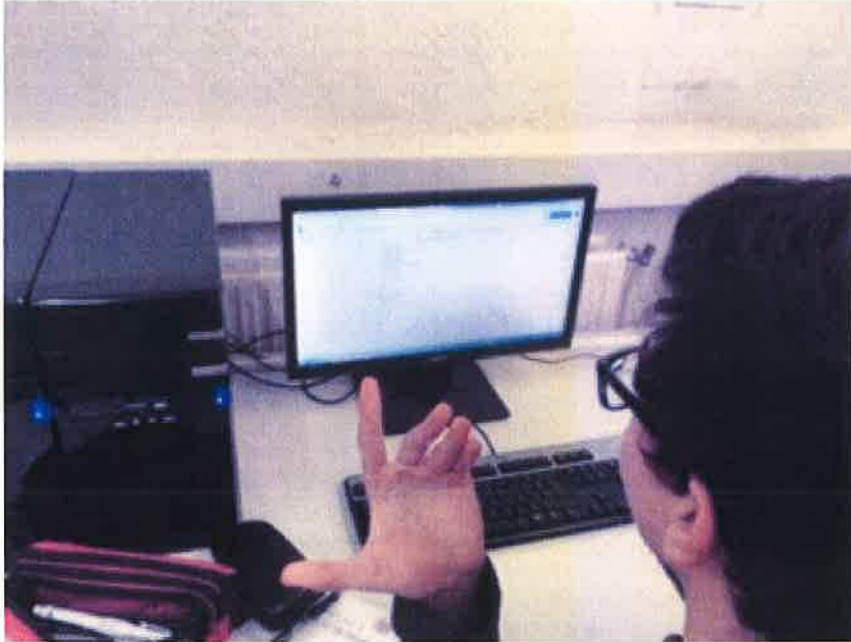
CRÒNIQUES D'ABORD: TRANSPORT PÚBLIC EN 40 LÍNIES (Jordi P.)

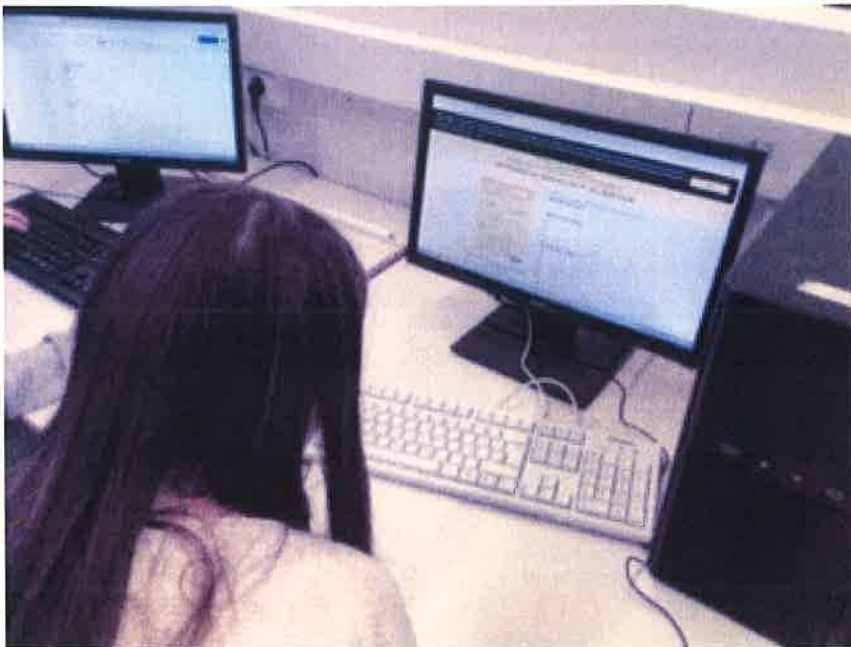
A: avió - accelerar - ala
B: baixar - bamba - bomba
C: casa - camí - caminar
D: demà - deliri - defensa
E: executar - enganyar - emmagatzemar
F: família - falsificar

G: ganivet - guillotina
H: Helicopter
I: inflar - inseguretat
J: japó
K: Kipsta - kiwi
L: Lamborghini
M: Manuel - màquina
N: naftalè - nas
O: oracle - obtús
P: paraula - plàtan
Q: Quim - quadre
R: rastre - Ricard
S: sastre - sal
T: terapeuta- temps
U: ull - umami
V: vaixell - varem
W: waterpolo
X: capritx
Y: Yuste
Z: zoològic

(Marc C.)

A: autobús, arquitecte, amic
B: barcelona, barça, butxaca
C: carretera, casa, cartílag
D: direcció, dentista, demà
E: escales, econòmic, emergència
F: frenar, fulla, ford
G: gaudir, gat, gespa
H: havia, habitat, hora
I: ilegal, inmuta, indis
J: joan, jugar, jaqueta
K: kilograms, kiwi, koala
L: linea,
M: Marc, multa, mopa
N: negre, nadar, neboda
O: operació, olorar, oferta
P: petit, parada,
Q: Quim,
R: Roger, rata, recinte
S:
T: tècnic, tecnologia, taxi
V:
W: wifi, whisky, web
X: xurro, xiula, xalet
Y: yogurt,
Z: zoo, zebra,

PARADA LITERÀRIA

